

ÅRETS FORSKNINGSPRISER 2014

Det medisinsk-odontologiske fakultet

En komite utgått fra forskningsledelsen ved fakultetet har vurdert instituttenes nominasjoner til fakultetets forskningspriser for 2014, og basert på komiteens innstilling har fakultet bestemt at:

ÅRETS FORSKNINGSGRUPPE 2014:

Prisen for "Årets forskningsgruppe" i 2014 **forskningsgruppe for «TUMOR CELL PLASTICITY»** ved dets **leder professor Jim Lorens** ved Institutt for biomedisin. Lorens er også nodeleder i Senter for fremragende forskning, Centre for Cancer Biomarkers (CCBIO).

Begrunnelse: Forskningsgruppen studerer bl.a. hvordan mekanismer for fenotypisk plastisitet gjør at kreftceller kan tilpasse seg endringer i mikromiljøet som fremmer svulstvekst, metastasering og utvikling av resistens for medikamenter. I den forbindelse har gruppen nylig identifisert en hittil ukjent mekanisme som regulerer epithelial-mesenchymal transisjon i brystkreft. Dette arbeidet, sammen med gruppens identifikasjon av Axl reseptor tyrosin kinase som viktig for utviklingen av samme kreftform, har skapt stor interesse internasjonalt - både vitenskapelig med publikasjoner i svært anerkjente tidsskrifter, og knyttet til de muligheter som funnene gir for utvikling av forbedret kreftbehandling. Forskningsgruppen har også utviklet ny og banebrytende teknologi som bl.a. har vært en del av grunnlaget for dannelsen av biotekfirmaet BerGenBio AS, som i disse dager står for den første kliniske testingen i verden av Axl inhibitor på leukemipasienter. Forskningsgruppen er som nevnt en node i Senter for fremragende forskning CCBIO, og den har et betydelig internasjonalt nettverk. De er også aktive i forskerutdanning, bl.a. gjennom to-veis utveksling av studenter og postdocs med Berkley og Universitetet i Zürich.

Forskningsgruppe for tumor cell plasticity og dets leder **Jim Lorens** har de siste årene skapt en kobling mellom basalforskning, klinikk og næringsliv som har gjort at gruppen i dag fremstår som fakultetets fremste eksponent for vellykket innovasjon, og samlet er gruppen derfor en verdig vinner av Det medisinsk-odontologiske fakultets pris "Årets forskningsgruppe 2014".

ÅRETS PUBLIKASJON 2014:

Arbeidet som i år blir hedret med betegnelsen "Årets publikasjon" og som bl.a. utmerker seg ved å være publisert i British Medical Journal er:

Mette Tollånes, Allen J Wilcox, Rolv Terje Lie, Dag Moster: Familial risk of cerebral palsy: Population based cohort study. BMJ 2014;349:g4294.

Selv om det er kjent at arv og genetiske mekanismer er viktige for cerebral parese (CP), er de tilgrunnliggende mekanismene for de fleste tilfeller av tilstanden fortsatt ukjente. I dette arbeidet benyttet forskerne seg av data fra Medisinsk fødselsregister, Statistisk sentralbyrå og diagnoseregisteret fra NAV, og de kunne da konstruere helt unike datasett med familiestrukturer som gjorde at man kunne undersøke risiko for CP i et materiale som bl.a. bestod av over 22.000 tvillingpar og over 5,1 millioner par av tredjegradslektninger. Funnene viste at gjentakelsesrisiko var større jo nærmere slektningene var, med bl.a. 15 ganger økt risiko for en co-tvilling. Studien er den første i sitt slag og funnene har vakt internasjonal oppmerksomhet, da de også kan brukes direkte

klinisk til å rådgi gravide som har tilfeller av CP i familien. I tillegg vil metoden som er utviklet kunne benyttes til å studere gjentagelsesrisiko ved andre sjeldne tilstander innen familier.

Artikkelen, med førsteforfatter **Mette Tollånes**, har fått bred omtale både i media og er uten tvil verdig til å bli hedret med betegnelsen «Årets publikasjon 2014» ved Det medisinsk-odontologiske fakultet.

ÅRETS PhD-ARBEID 2014

Det medisinsk-odontologiske fakultet har de siste årene også delt ut pris for årets beste PhD-arbeid. Basert på instituttens nominasjoner vil følgende avhandling bli hedret:

Ute Kessler: "Electroconvulsive therapy for bipolar disorder depression"

Begrunnelse: Dette PhD-arbeidet utgår fra Klinisk institutt 1 med Arne Vaaler, Helle Schøyen, Ketil Ødegaard og Åsa Hammer i veilederteamet.

I sitt doktorgradsarbeid har Ute Kessler studert effekt av ulike behandlingsmodaliteter ved alvorlig bipolar depresjon. Arbeidet inkluderer en randomisert kontrollert undersøkelse der Kessler som den første i verden har kunnet vise at elektrokonvulsiv behandling (ECT) er mer effektivt enn best tilgjengelig medikamentell behandling ved denne tilstanden. Kessler har også studert kognitive effekter av ECT, som har vært viktige for å kunne vurdere behandlingens indikasjoner. Artikkelen i avhandlingen som presenterer hovedfunnene vedrørende behandlingseffekter har vakt særlig stor internasjonal oppsikt, og ble bl.a. omtalt i New England Journal of Medicine i januar 2015 som en av de ti viktigste artiklene innen klinisk psykiatri i verden i 2014.

Ute Kessler er således en verdig vinner av Det medisinsk-odontologiske fakultets pris for "Årets PhD-arbeid 2014"

ÅRETS FREMRAGENDE FORSKNINGSFORMIDLER 2014

Prisen for fremragende forskningsformidling ved Det medisinsk-odontologiske fakultet for 2014 går til **forsker Oddrun Gudbrandsen** ved Klinisk institutt 1.

Begrunnelse: Oddrun Gudbrandsen er ernæringsforsker, og hun har de siste årene vært synlig og tydelig formidler av forskning og akademisk arbeid til et stort publikum, både i akademia, helsevesenet, industrien og for folk flest. Hun har hatt en vedvarende høy profil i tradisjonelle lokale og riksdekkende medier som aviser, radio og TV, samt i ulike sosiale medier. På denne måten har Gudbrandsen både tilgjengeliggjort forskningsresultater og egne vurderinger på en måte som har gjort henne svært ettertraktet som formidler. Gudbrandsen har en egen evne til å engasjere, og hun har gjennom sin formidling bidratt til både kunnskap og debatt om ernæring og tilgrensende helseutfordringer både for barn og voksne. Det skal også legges til at Oddrun Gudbrandsen også er en høyt verdsatt studentforeleser.

Samlet har **Oddrun Gudbrandsen** satt både egen og andre ernæringsforskning på dagsorden på en forbilledlig måte, og hun er således en verdig vinner av "Årets pris for fremragende forskningsformidling 2014" ved Det medisinsk-odontologiske fakultet.